

Martyrium naboso

Sardinští muži utíkají se svatou sochou tam a zase zpátky

Co dělat, když se proti vám na Sardinii vyřítí dav několika set bosých lidí? Uskočte stranou a fotte jako o závod. K téhle vzácné podívané totiž dochází jen jedinkrát za rok.

Foto: oblietivokaradegma.net

Je první zářijová sobota, pět hodin ráno a sardinská příroda se s úsvitem probouzí do nového dne. Na to, že je tak brzo ráno, je podél prašné cesty uprostřed vyprahlé sardinské krajiny Sinisu roztroušeno neobvykle mnoho lidí. V hloučcích tíše postávají a na něco čekají.

Najednou se v dálce konečně objevuje obrovský prašný mrak, který se pomalu blíží a krajinou se ozývá sílící dutý dusot. Po chvíli je možné vidět přibližujícího se obrovského bílého lidského hada, který se vine po cestě mezi sardinskými poli. Všichni přihlížející uskakují. Blíží se dav běžících lidí. Jsou bosí a na sobě mají jen prosté bílé plátěné oblečení převázané v pase páskem. Probíhají kolem a kolona běžících bílých postav se zdá být nekonečná. Jsou to všechno už celkem těžce dýchající muži.

↑ Zbláznili se? Vypadá to tak, ale jde o prastarou církevní tradici.

První velký běh

V druhé polovině davu rozeznávám teprve dospívající kluky. Had se začíná rozvolňovat a trhat. Na jeho konci běží několik skupinek mužů, kteří mezi sebou drží za ruce malé kluky, kteří už nemohou. V nohách mají skoro sedm kilometrů. Dělán podél cesty kousek s nimi. S úsměvem na ně volám, že už je to jen kousek. Kluci v sobě sbírají poslední zbytky sil, jeden tajně utírá do rukávu slzy z vysílení a znovu vybíhají. Nenechají se přece zahanbit ženskou. Potlesk čekajících lidí sílí. Mají to za sebou. Vlastně ne úplně. Zítra večer poběží stejnou trasu zase zpátky. Ale zvládli to, tak jako tátové,

se kterými mohli běžet letos poprvé. A puchýře na nohou už je vlastně ani moc nebolí.

Běhá se už 500 let

Corsa dei scalzi, Běh bosých, se stal součástí místního folklóru. Těší se veliké popularitě obyvatel a v posledních letech i turistů a médií, což nesou někteří místní dost těžce. Běh bosých je velkou událostí, na kterou se místní těší celý rok. Koná se tady v Cabras dnes, stejně jako se konal s menšími úpravami před více než pěti sty lety, kdy tato tradice započala. Cabras je vesnička na západním pobřeží Sardinie, poblíž Oristana. Je to oblast chovných lagun s pražmami, které proslavily po celém světě sardinskou gurmánskou specialitu *bottargu* – sušené mlíčí pražmy. I Běh bosých se stává známým daleko za hranicemi kraje. A jak to vlastně celé probíhá? Houf asi osmi set běžců (*I curridoris*) uhání v sobotu ráno za úsvitu naboso prašnými cestami a urostlí mladíci v čele běžícího houfu nesou na ramenou sošku svatého Salvátora až do stejnojmenného kostela s podzemní studnou v sedm kilometrů vzdálené stejnojmenné vesničce. Svěho patrona tu zkrátka mají rádi. Další den, v neděli odpoledne, po protancované noci svát-

↓ Připojují se i malé děti, které mají co dělat, aby doběhly.

POMOC PROTI PIRÁTŮM

Foto: www.tharros.info

→ Běhu bosých samozřejmě nechybí legenda. Podle ní bylo v 16. století západní pobřeží Sardinie obléháno obávanými saracénskými piráty. Zatímco se při jednom z útoků muži z Cabras připravovali na nepřátelské přepadení, ženy se

snázily uprchnout se soškou jejich patrona sv. Salvátora do bezpečí stejnojmenného studnového chrámu. Oblak prachu, který se při jejich útěku zvedl, si piráti vyložili mylně – domnívali se, že vesničanům přijíždí na pomoc vojsko a od útoku upustili. A na počest této události obyvatelé každoročně pořádají nezapomenutelný Běh bosých.

ku sv. Salvátora ze Sinisu se vše opakuje, pouze v opačném směru. Běžící dav opět vrátí sošku svatého Salvátora do kaple kostela Nanebevzetí Panny Marie, která ho bude podle tradice opatrovat do příštího ročníku Běhu bosých. Zaprášení a unavení běžci se pak smísí s davem ostatních obyvatel, aby společně pokračovali v oslavách při gurmánských hodech plných místních specialit až do pozdního večera.

Lucie Chvojková

dí

SHOW ROOM

2

dvakrát dovolená, přijďte nás po návratu z cest navštívit do showroomu věnovanému chutím a tradicím ostrova Sardinie

www.sardegnatravel.cz
www.dishowroom.cz

Ďábelský rajský ostrov

Asinara je půvabný ostrůvek na severu Sardinie, který díky své překrásné přírodě působí jako malý ráj na zemi. Přesto byl v minulosti plný slz a utrpení.

Bez znalosti bližších souvislostí člověk vůbec nechápe, proč se v minulosti tomuto kouzelnému ostrovu přezdívalo „ostrov ďábla“. Mnohé by nám o tom asi pověděli naši pradědečci, kteří tu strávili během první světové války několik měsíců ve válečném zajetí. Je to historie poměrně neznámá, přestože mnoho z nich skončilo svůj život právě zde, například pradědeček můj. Jak se sem vlastně dostali?

Jako vojáci rakousko-uherské armády padli v roce 1914 u Bělehradu nejdříve do srbského a později v roce 1915 do italského zajetí. Spolu s dalšími vojáky jiných národností (Maďary, Slováky, Rakušany, Srby) absolvovali hrůzostrašný pochod hladu do albánské Valony, kde byli na přelomu let 1915 a 1916 na etapy naloděni na italské lodě a převezeni na sardinský ostrov Asinara. Hlad, zima a epidemie cholery vykonaly své. Z pětasedmdesáti tisíc vojáků, kteří ze Srbska vyšli, jich na Asinaru dorazilo živých jen třídvaacet tisíc. Na ostrově žili ve stanových táborech a díky péči italských vojenských lékařů a pravidelným dodávkám jídla se podařilo epidemii cholery zažehnat. Po několika měsících byli převezeni do Francie, kde vykonávali nucené práce, než se ti šťastnější z nich, kteří všechno přežili, mohli na konci války vrátit domů.

Osud Asinary byl ale pohnutý i nadále. Z ostrova se stalo vězení, podobně

↑ Krásnou ostrovní krajinu si mohli dlouhá léta „užívat“ jen vězni a jejich strážci. Dnes ji mohou obdivovat turisté.

Foto: Shutterstock

↑ Za první světové války tu byli vězněni rakousko-uherský vojáci, o šedesát let později pak nebezpeční mafiáni.

jako například z Ponzy nedaleko italské Elby. Kvůli silným mořským proudům se totiž z ostrova téměř nedalo uprchnout, přestože pevnina Sardinie byla na dohled. Své tresty si tu odpykávali zemědělci z jižní Itálie, kterým byl umožněn volný pohyb po ostrově, ale i členové mafie, pro které tu byla zřízena speciální sekce věznic s vysokým stupněm ostrahy. Roku 1991 zde byl založen národní park a ostrov se otevřel veřejnosti. Díky tomu, že byl na Asinaru po dlouhá desetiletí omezený přístup, zachovala si svůj nedotčený půvab, který dnes můžeme obdivovat. I když jen s průvodcem a po vyznačených trasách.

Lucie Chvojková